

**KATTEN
GEDRAGS**
adviesbureau

IN DIT NUMMER O.A.

- 14.000 katten per jaar afgeschoten
- Trap-neuter-return
- Meldpunt schietincidenten
- De economie en katten
- Kat zwanger van hond?
- Dominantie?
- Onderzoek naar de relatie met uw huisdier
- English part
- Blaasgruis door genetische gevoeligheid
- Huidige situatie rond castratie, dweilen met de kraan open
- Professionele kattenopasbureaus
- Katten zijn moeders-kindjes
- Advies Catshelter: Kittens? Neem er 2!
- Het verhaal van Lotje
- De Maine Coon
- Brokjesrol Pipolino
- Zomertip: De kattenveranda

KGA Nieuwsbrief Katten en Gedrag

14.000 katten per jaar afgeschoten

De verwilderde kat behoort tot de categorie 'overig wild' beschreven in de Nederlandse Jachtwet. Deze is het gehele jaar bejaagbaar. Onder een verwilderde kat worden katten verstaan die zich (bijna) geheel in de vrije natuur ophouden en zich daar ook voeden (voornamelijk met muizen). Jaarlijks worden in zes Nederlandse provincies 14.000 (!) katten afgeschoten.

Nog los van de dierenvriendelijkheid en zinloosheid van het afschieten van katten vragen wij van het Kattengedragsadviesbureau ons af waaraan jagers verwilderde katten menen te herkennen. Iedere kat kan een huiskat of een verwilderde kat zijn.

Katten afschieten heeft geen enkele zin om het kattenoverschot tegen te gaan. Gezien de ernst van het kattenoverschot zullen nieuwe katten in een mum van tijd de gedode katten vervangen en dezelfde overlast en ergernis veroorzaken. Totdat de politiek het kattenprobleem bij de wortel aanpakt, zal het aantal katten blijven groeien. Iedereen kan toch bedenken dat zo lang een aanzienlijk aantal kattenbezitters zijn kat niet laat castreren (zo heet dat bij poezen ook) of pas als er al voortplanting heeft plaatsgevonden, er steeds meer katten komen!

www.regiomeppel.nl

*Slachtoffer van een kattenmishandelaar met luchtbuks
(Bron: <http://www.regiomeppel.nl/nieuws/kat-beschoten-met-luchtbuks-3122.html>)*

Trap-neuter-return

Onderzoek heeft aangetoond dat katten vangen, castreren en terugplaatsen, trap neuter and return (TNR), ervoor zorgt dat de overlast die een kolonie veroorzaakt in elk geval niet groter zal worden, aangezien er binnen deze kolonie geen nakomelingen meer zullen komen. De kolonie zal ook niet snel groeien door nieuwkomers, aangezien deze niet gemakkelijk binnen de kolonie worden geaccepteerd. Katten leven volgens het principe: eigen volk eerst. TNR wordt ook in Nederland toegepast. Een voorbeeld van een TNR-actie leest u hier. www.tctubantia.nl/regio/11064657/Regio-jaagt-op-verwilderde-katten.ece

Kijk ook eens naar de lezersreacties onder dit bericht. Nogal wat kattenhaters spuien hun gal. Nu begrijpt u meteen hoe het kan dat er in Nederland jaarlijks 14.000 katten worden afgeschoten, zie eerder bericht.

Gevangen katten bij een TNR-actie

Meldpunt schietincidenten

Sinds februari kunt u schietincidenten op katten melden bij het Nederlands/Belgische Meldpunt Schietincidenten van het Kattengedragsadviesbureau. Tot nu toe zijn er zes meldingen binnengekomen. Dit betreft vooral eenmalige incidenten in een landelijke omgeving, waarbij de eigenaren meestal een vermoeden van de dader hadden. Wij hopen dat meer mensen gaan melden. Op deze manier hebben wij iets in handen om het beschietingsprobleem onder de aandacht te brengen van de politiek en beleidsmakers. We wijzen er graag op dat de politie na aangifte in beginsel altijd onderzoek verricht. Jammer genoeg zijn er meestal te weinig aanknopingspunten met de dader. Dit maakt het extra belangrijk om aangifte te doen; als er in één gebied meerdere incidenten zijn, wordt het voor de politie makkelijker om een dader op te sporen.

Beschietingen kunnen per mail en telefonisch bij ons gemeld worden. Mailen kan naar schietincidentkat@gmail.com. U kunt iedere maandag en woensdag bellen tussen 19.00 uur en 20.30 uur naar 06 - 12 67 20 74, vanuit België +31 6 12 67 20 74.

De economie en katten

90% van de Amerikaanse kattenbaasjes vindt de kat deel uitmaken van het gezin. Deze categorie

baasjes is bereid meer aan hun kat uit te geven. 36% van de baasjes geeft minder geld aan hun huisdier uit door de slechte economische situatie. Huishoudens met een jaarinkomen boven de \$70.000 zijn verantwoordelijk voor meer dan de helft van de uitgaven aan dierenbenodigdheden.

Bron: http://www.petproductnews.com/headlines/2012/05/14/report-pet-ownership-up-spending-down.aspx?cm_mmc=5342615
Het onderzoeksbureau stelt tegen betaling de onderzoeken beschikbaar.

ELS PEETERS

Els is gedragsbioloog, gespecialiseerd in katten, aan de Universiteit Antwerpen. Daarnaast is zij bestuurslid van de Feline Welfare Foundation.

Kan een kat zwanger raken van een hond?

Vraag:

Het schijnt dat het kan gebeuren dat een kat kan zwanger geraken van een hond. Is dat effectief mogelijk?

Karen (26 jaar)

Antwoord Els:

Hallo Karel,

Neen. De hond en de kat hebben als enige kenmerken gemeen dat ze carnivoren (= vleeseters) en huisdieren zijn. Ze behoren echter tot totaal verschillende diergroepen. Katten zijn in feite zelfs meer verwant aan hyena's dan aan honden, die op hun beurt weer meer verwant zijn aan beren! Soms komt het wel voor dat een hond met een kat probeert te paren omdat hij geen soortgenoot voorhanden heeft. De poes kan dan als ze krols is wel tot ovulatie komen (er komen bij de kat pas eicellen vrij als ze gestimuleerd wordt door een paring), maar het sperma van de hond zal niet herkend worden door de eicellen van de katin. Een bevruchting is dus niet mogelijk. De katin kan wel schijndrachtig worden, wat ongeveer zeven weken duurt. Meestal merk je hier niets van behalve dat de katin niet opnieuw krols wordt. Alle verhalen over halfhond-halfkat-schepseltjes behoren dus tot het rijk der fabeltjes.

Els Peeters

Dominantie?

'While people commonly describe dominance as a trait of an animal, it is not a personality trait.' Dominantie is geen trekje van uw kat, of karaktereigenschap. Sterker nog, dominantie is bij katten in het geheel niet aan de orde. Deze term wordt vaak gebruikt om lastig of ongewenst gedrag mee te verklaren, zoals agressie tussen katten of "pittig" gedrag naar mensen. Bovendien is de dominantietheorie al twintig jaar achterhaald en wordt deze door de bedenker ervan al jarenlang tegengegaan.

Bernstein, I.S. 1981. Dominance: The baby and the bathwater. Journal of Behavioral and Brain Sciences 4:419-57.

Zie ook: <http://www.puppies-en-honden.com/dominantietheorie.html>

Onderzoek naar de relatie met uw huisdier

Doet u mee aan dit online onderzoek naar de relatie met uw huisdier? U kunt ook deelnemen als u geen kat maar een ander huisdier heeft. Ook Belgische lezers worden van harte uitgenodigd deze enquête in te vullen. <http://www.ethologie.nl/huisdieren/onderzoek/>

ENGLISH PART

Control of feral cat colonies

The size of urban cat colonies is limited only by the availability of food and shelter. Population growth in urban cat colonies can challenge all known population control programs. In a number of population control situations, the resident population will initially be reduced but other feral cats could join the colony and increase numbers again. The authors tested a new population control method that consisted of performing a hysterectomy on all captured female cats over 6 months of age in a feral cat colony in Rio de Janeiro. They estimated the size of the colony and compared population from year to year with a method of capture-mark-release-recapture. Results indicated that the feral cat population remained constant from 2001 to 2004. Subsequently, there was a gradual decline in the estimated colony population in 2004 (40 cats), in 2006 (26 cats), and 2008 (17 cats) compared with the initial number found before the first intervention in 2001 (59 cats). The authors believe that a biannual program of feline population control by performing hysterectomies on sexually mature females will restrict growth of the free-roaming feral cat colony. This method reduced the number of kittens born in the colony and decreased the immigration of other feral cats into the colony.

Mendes-de-Almeida F, Remy GL, Gershony LC, Rodrigues DP, Chame M and Labarthe NV. Reduction of feral cat (Felis catus Linnaeus 1758) colony size following hysterectomy of adult female cats. J Feline Med Surg. 2011; 13: 436-40.

Nonsurgical sterilization to control feral populations

Study Indicates Timing of Drug to Stop Feline Pregnancy May Affect Results

Feline population control is a complex problem, one that is far from being solved in Central and South American countries where large feral cat populations lead to public health issues for people and welfare issues for the cats. In Argentina, pregnant female cats are excluded from governmental spaying programs, and available drug options that can abort a pregnancy have side effects or require multiple injections. An efficient, safe and practical pharmacological compound that quickly terminates pregnancy is needed to help control overpopulation. The student tested the efficacy and safety of acyline (a drug that has been shown to safely interrupt gestation in dogs) to determine if it could safely terminate feline pregnancy. The trial is not finished yet, but four pregnant queens have been treated. Pregnancy was not interrupted in any of the cats, which suggests that the stage of pregnancy has an important role on the effectiveness of treatment. A larger number of cats should be studied before conclusions can be drawn. This student project is part of a larger study of acyline.

Jorge Diaz, Vet Student Scholar, National University of La Plata, Argentina

Feral cats Trap-Neuter-Mark and Return Program

Neutering Program Successfully Controls Feline Overpopulation

The TNMR program was accepted into the community as an effective nonlethal procedure to control and reduce outdoor cat populations. During this project, the student and her team cared for 1,060 cats. Each cat was neutered, marked and received postsurgery care until it fully recovered, after which time adult cats were released in the same location where they were trapped, and 225 social kittens were adopted out to give them better life quality. Thanks to Morris Animal Foundation's support, and because results were achieved, the Carolina Foundation and governmental institutions in Veracruz State are now collaborating with the research team to strengthen the existing TNMR program, rather than catching and killing the more than 5,000 cats that live in the community. Local volunteers and organizations are helping, and the team continues to educate residents and find homes for stray cats and kittens.

Ana Iris Mota Torres, Veterinary Student Scholar, Universidad Veracruzana, Mexico

**ESTHER
HAGEN-PLANTINGA**

Dierenarts en diervoedingsdeskundige op het gebied van gezelschapsdieren

Blaasgruis door genetische gevoeligheid

Vraag:

Beste Esther,

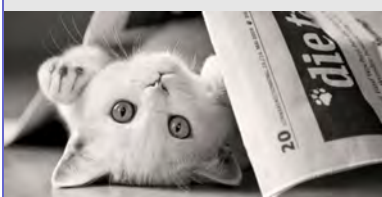
Hoe denk je over dieetvoer voor katten met struviet? Ik heb twee katten die struviet in hun urine hebben gehad. Deze is behandeld met SD-voeding van Hills. Momenteel geef ik ze beide CD-voeding als onderhoud. Is dit voer de enige manier is om het probleem onder controle te houden? Voor ze dit medische probleem kregen, aten ze vaak rauw vlees, naast brokjes. Dit vonden ze veel lekkerder dan blikvoer. Ik ben benieuwd naar je mening.

Groeten, Giovanca

Antwoord Esther:

Als een kat blaasgruisproblemen heeft kun je twee dingen doen, afhankelijk van het type voer dat je wilt geven. Als je droogvoer geeft dan zit je helaas vast aan een blaasgruisdieet voor 'onderhoud'. Maar als je natvoer geeft hoeft dit niet per se. Door het geven van natvoer neemt de kat zoveel meer water per dag op dat de urine als het ware verdund wordt, waardoor hij veel minder kans loopt op de vorming van blaasstenen. In principe maakt het type natvoer niet uit, als er maar rond de 80% vocht in zit. Hoe meer dierlijke ingrediënten, hoe beter, omdat dan ook de urine pH wat naar beneden gaat.

Samenvattend: als je droogvoer wilt geven dan is een blaasgruisdieet aan te raden, wil je natvoer geven dan hoeft dit niet per se. Rauwvleesvoeding is in principe prima, alleen zit er wel iets minder vocht in dan in commercieel natvoer. Je kunt dus best rauw vlees geven, maar dan met er extra vocht doorheen zodat de urine verdund wordt. Er is één maar: sommige katten zullen ondanks extra vocht blaasgruis blijven ontwikkelen omdat ze er genetisch gevoelig voor zijn. Dit betreft echter maar een klein percentage van de katten met blaasgruis. Het overgrote deel van de blaasgruisproblemen is onder controle te houden door het vochtgehalte in het dieet te verhogen tot > 80%.

KAT EN NIEUWS

- [Oplossing in zicht voor kattenaids](#)

Huidige situatie rond castratie dweilen met de kraan open

Cijfers uit de US laten zien dat tot 60 % van de poezen die zijn geadopteerd uit asielen, met bij de adoptie een verplichting tot castratie, toch nog minstens één nestje krijgen voordat ze gecastreerd (zo heet dat ook bij een poes/kattin) worden. Dat is natuurlijk dweilen met de kraan open. Verder zijn er ook veel 'oeeps, te laat' nestjes bij particulieren.

Regels van asielen werken niet goed genoeg

Castratie van kittens uit het asiel wordt ondanks adoptiecontracten, veelvuldige inlichting en opvolging slechts door 50% van de nieuwe adoptanten daadwerkelijk en tijdig uitgevoerd. Vroegcastratie zorgt voor een verbetering tot 100%. Je zou zeggen: dat is de oplossing!

Lees verder op pagina 6

Daarom wekt het verbazing dat asielen die bekend zijn met de vele voordelen van vroegcastratie en de grote katvriendelijkheid daarvan, soms hun dierenarts niet meekrijgen. Ook vrijwilligers kunnen tegen vroegcastratie ageren omdat het zielig zou zijn.

Hoewel het best begrijpelijk is dat mensen in eerste instantie denken dat vroegcastratie zielig is, een zeer jong dier moet immers een operatie ondergaan, is dat in werkelijkheid juist niet zo. Mits aan een aantal voorwaarden is voldaan levert vroegcastratie juist minder stress op, herstellen de kleintjes sneller, zijn er geen extra medische risico's (maar wel hardnekkige fabeltjes daarover!), en zullen de kittens geen seksuele gevoelens ontwikkelen waar ze na castratie toch niks meer mee kunnen. Vanuit het kattenoverschot gezien is vroegcastratie bovendien de ultieme manier om kattenleed te voorkomen. Want minder katten betekent eenvoudigweg ook minder kattenleed.

FWF in actie

De Feline Welfare Foundation, een stichting die zich inzet voor kattenwelzijn, heeft een castratieplan geschreven dat geschikt is voor zowel de Belgische als de Nederlandse situatie. U bent van harte uitgenodigd om hier meer over te lezen op www.felinewelfarefoundation.org/castratieplan. De FWF biedt ook een wetenschappelijk verantwoorde informatiemap over vroegcastratie, de medische aspecten en de welzijnsaspecten ervan: Informatiemap vroegcastratie <http://www.felinewelfarefoundation.org/cms/wp-content/uploads/2010/12/vroegcastratie.pdf>.

Wilt u ook de petitie tekenen om het Belgische plan van de FWF meer kracht bij te zetten? [Aanpassen meerjarenplan katten](#)

Volg de FWF ook op Twitter [@StichtingFWF](#)

Bron: Theresa A. Fuess, "Early Spay/Neuter: An Overview," Illinois Veterinary Bulletin 6, 1998.

Professionele kattenoppasbureaus

Steeds meer mensen bieden hun diensten aan als betaalde kattenoppas. Zoals bij alle dienstverleners is er een flink verschil in kwaliteit, bereikbaarheid, serviceniveau en deskundigheid op het gebied van gezondheid, welzijn en gedrag. Vraag uw dierenarts of dierenwinkel daarom naar zijn ervaringen met de kattenoppassers. De kattenoppas met de grootste dekking in den lande (12 kattenoppassers) is de Kattenoppasservice. Alle oppassers hierbij aangesloten hebben een speciale cursus hiervoor gevolgd. De speciaal getrainde oppassers van de Kattenoppasservice zijn o.a. paraveterinair, dierversorger, of kattengedragstherapeut. Wist u trouwens dat u een oppas ook al voor slechts 1 keertje kan laten komen? Maar voor de hele vakantie kan natuurlijk ook.

U kunt de Kattenoppasservice bereiken via 020-4230947 (ze werken dus niet alleen maar in Amsterdam, maar ook in Utrecht, Haarlem, Edam, Bussum, Zoetermeer, Oss, enz.). Wilt u weten of er ook bij u een kattenoppas beschikbaar is? Kijk dan op <http://www.kattenoppasservice.nl/oppasplaatsen.html>

Elles Nijssen in De Telegraaf: Katten zijn moederskindjes

Elles Nijssen van het Kattengedragadviesbureau schrijft om de week op zaterdag over kattengedrag in De Telegraaf, in het katern Weekeinde. Zaterdag 12 mei schreef zij de column 'Katten zijn moederskindjes'. Op haar Facebook-pagina geeft Elles hier meer informatie over. In de column licht zij toe waarom katten hun moeder veel langer nodig hebben dan vaak wordt gedacht, namelijk minstens 16 weken. Helaas wordt de overgrote meerderheid van de kittens veel en veel te jong bij de moeder weggehaald, als ze hun moeder nog heel hard nodig hebben voor veiligheid en belangrijke levenslessen die ze later nooit meer kunnen leren, zoals hoe je als kat omgaat met andere katten, wanneer je een ander pijn doet en hoe je met frustratie omgaat.

Meer informatie over dit onderwerp vindt u hier: <http://www.felinewelfarefoundation.org/welfare/gedrag/scheiding/> en op www.kattengedragstherapie.nl, onder de knop artikelen.

Als u op internet rondkijkt zult u ook adviezen tegenkomen om kittens met 9 weken bij hun moeder weg te halen. Er zijn zelfs kattengedragstherapeuten die dat adviseren. Een argument daarvoor zou zijn dat kittens rond 9 weken angst zouden ontwikkelen voor mensen. Wat er niet bij vermeld wordt, is dat dat maar ongeveer 17 dagen duurt, en dat dit verschijnsel gesignaleerd is bij katten die in laboratoria leven onder stresserende omstandigheden. Fokkers die hun kittens goed socialiseren op mensen melden deze tijdelijke vermijding van mensen bij hun kittens niet.

Trouwens, kan iemand uitleggen wat er 'zo schattig' is aan een hulpeloze kitten die van zijn moeder en nestgenootjes is gescheiden terwijl hij nog niet eens goed kan zien, in de natuur niet in staat is om zelfstandig te overleven (dat kan pas vanaf 16 weken), nog niet geleerd heeft hoe katten met elkaar omgaan (dat kan tussen week 8 en 16) en zijn moeder heel hard nodig heeft om zich veilig te voelen? Daar is niets schattigs aan. Dat is hartverscheurend!

Kittens te lang bij hun moeder laten bestaat niet. Kittens te vroeg bij haar weghalen wel. Wie focust op welzijn, en niet op zijn eigen 'plezier' met een 'schattige' (= hulpeloze) kitten, laat kittens 16 weken bij hun moeder en nestgenootjes.

Foto: ©Linda Beumer

Met veel dank aan Linda Beumer, voor haar prachtige foto van de grote (17 weken) sabbelende kitten!

Door: Elles Nijssen kattengedragdeskundige

Elles is ook op facebook te volgen: <http://www.facebook.com/EllesNijssenKattengedragdeskundige>

Advies Catshelter: Kittens? Neem er 2!

Bent u op zoek naar een kitten en krijgt u het advies om een duo te adopteren? Daar is een goede reden voor! Het is namelijk niet in het belang van een jong katje om zonder soortgenootjes op te groeien. Kittens blijven in de natuur erg lang bij hun moeder. Zij leert

hen omgaan met situaties en frustraties die ze tot mentaal gezonde katten vormt. Dat moeten opvangertjes missen. Gelukkig groeien ze nooit echt volledig alleen op. Ze hebben hun nestgenootjes of hebben contact met andere katjes of de huiskatten van het opvanggezin.

Tweede socialisatiefase

Ze leren tijdens het spelen met elkaar wanneer ze hun nageltjes moeten intrekken, wanneer niet te bijten. Zo leren ze hun grenzen kennen. Terechtgewezen worden door een soortgenootje is niet fijn, meestal betekent dat moment ook het einde van een leuk spelletje en dat is balen. Kittens moeten echter leren omgaan met dat soort frustraties. Dit vormt hun karakter en leert hen op een normale manier functioneren als kat. En daarom is het voor hen zo ontzettend belangrijk dat ze tijdens de tweede socialisatieperiode die tot 16 weken loopt zeker niet alleen opgroeien. En ook later heeft het gezelschap van een bekend vriendje ontzettend positieve invloed op hun mentale welzijn!

Mens kan geen kat vervangen

Toch wordt vaak gedacht dat wij mensen het katje wel gezelschap zullen geven en dat dat voldoende is. Kunnen wij al zijn berichten 'lezen' en begrijpen? Spreken we zijn taal? Wij zijn geen katten, wij kunnen een jonge kitten dan ook niet de opvoeding geven die hij nodig heeft om als normale kat door het leven te kunnen gaan. Een mens kan katts gezelschap nooit en te nimmer vervangen.

Goedkoop is duurkoop

Een duo duurder? Ja dat klopt, je adopteert er immers twee. Deze moeten jaarlijks naar de dierenarts, eten samen meer en zullen meer kattenbakvulling verbruiken. Maar wat denkt u dat het kost als een katje rond de volwassen leeftijd plots 'ongewenst' gedrag gaat vertonen (onzindelijkheid, zich overmatig wassen, agressie, etc.)? En die kans is aanzienlijk groter als kittens alleen opgroeien! Twee kittens nemen in plaats van één is vooral erg belangrijk voor katjes die binnenshuis leven, in een onnatuurlijke omgeving dus en zonder contact met soortgenoten. Dit geeft aanzienlijk meer kans op gedragsproblemen. Vaak zijn mensen zich hier niet van bewust. Totdat er problemen ontstaan.

Voorwaarden voor goede relatie

Tussen twee kittens kan het op termijn ook fout gaan. Maar dan zijn daar oorzaken voor. Zijn er voor elke kat voldoende eigen spulletjes (kattenbak, eten, drinken, speeltjes, krabplek, slaapplek)? Zijn de katten tijdig gecastreerd zodat de verstandhouding onderling goed kan blijven? Nestgenootjes die samen opgroeien zijn doorgaans vrienden voor het leven en de beste optie!

Bron: [Cat Shelter.be](http://CatShelter.be)

Ook te volgen op Facebook: <http://www.facebook.com/catshelter>

Naschrift van het Kattengedragsadviesbureau: wij zijn het 100% eens met dit advies! Katten zijn sociale dieren. Hun sociale gedrag is niet aangeboren, maar moet worden aangeleerd. Net als bij mensen. Dit kan in week 8 tot en met 16. Daarna niet meer. Ook na deze periode hebben katten behoefte aan contact met soortgenoten. Samen opgroeien leidt vaak tot een goede band. Wat betreft het aantal kattenspullen, zie de voorgaande tekst: 'voldoende' is het aantal katten dat u heeft, plus één, verspreid door het hele huis. Twee kattenbakken die naast elkaar staan, geldt voor een kat als één bak!

Het verhaal van Lotje

Ineke: slechte én goede ervaring met gedragstherapie

Ineke heeft zoals u onlangs in de landelijke media heeft kunnen lezen, heel wat te stellen gehad met haar kat Lotje, die probleemgedrag is gaan vertonen door te jong van haar moeder te zijn gescheiden. Zij zocht hulp bij een kattengedragstherapeut. Helaas gaf de eerste therapeut die ze inschakelde slecht advies.

Ineke: "In september 2010 besloot ik een katje in huis te nemen. Op Marktplaats stond een poesje waar ik direct voor viel. Ze was acht weken. Ik noemde haar Lotje. Ze was erg lief en aanhankelijk. Zelfs de eerste nacht ging ze niet piepen maar kwam ze lekker tegen me aan liggen. De eerste week ben ik thuis gebleven, ze volgde me overal in huis en er was op het eerste gezicht niets aan de hand. Toen moest ik weer werken en zat ze vaak alleen. Gelukkig kon ik twee dagen per week thuiswerken en dan kwam ze dicht bij me zitten, sliep naast mijn toetsenbord en bleef altijd in mijn buurt."

Op deze foto is goed te zien hoe klein Lotje nog was toen ze bij Ineke kwam.

Foto: © Ineke Hussem - Lotje

Bijten en aanvallen

"Op een gegeven moment begon ze te bijten. Niet alleen met spelen maar ook zomaar in mijn hand of been. Ik zocht er eerst nog niks achter, het was een jong katje dat nog veel moest leren. Langzaam aan werd het echter steeds erger en soms viel ze me zelfs aan. Vooral van handen moest ze niks hebben, haar aaien was niet meer mogelijk. Als ik mijn hand naar haar uitstak beet ze direct. Ik had constant wonden aan handen en benen.

In mijn vakantie liep het uit de hand; ze heeft de verzorgster aangevallen. Het leek of ze het huis verdedigde. Toen moest ik wel toegeven dat dit niet normaal was en er iets moest gebeuren."

Slechtst denkbare advies: kat erbij

'Ik besloot hulp te zoeken bij een kattengedragstherapeut. Eerst ging ik naar de dierenarts voor een algemeen medisch onderzoek en toen heb ik een afspraak gemaakt met de aanbevolen therapeut. Na een bezoek en een diagnose met advies van haar is er helaas niets verbeterd.

Foto: © Ineke Hussem - Lotje

Direct bij binnenkomst, ze zat nog niet koud op de bank, en zonder enige observatie, gaf ze me het advies om er een tweede katje bij te nemen. Een poesje dat ongeveer even oud was zou het gedrag van Lotje kunnen verbeteren. Via de mail kreeg ik een introductieplan. Omdat ik door deze gang van zaken ernstige twijfels had bij de kundigheid van deze therapeut ben ik verder gaan zoeken en terecht gekomen bij Marcellina Stoltzing van het Kattengedragsadviesbureau. Ik heb haar een berichtje gestuurd met de vraag over de aanschaf van een tweede katje: ik wilde graag haar mening en advies omdat ik grote twijfels had bij het advies van de therapeut, en niet meer wist wat ik moest doen. In ieder geval wilde ik

goed voorbereid zijn als ik inderdaad een katje bij moest nemen. Stel dat er nog meer problemen zouden komen en zo'n beestje ongelukkig zou worden!'

Niet gesocialiseerd op andere katten

'Achteraf bleek mijn gevoel juist te zijn want Marcellina adviseerde er absoluut geen katje bij te nemen. Omdat Lotje de tweede socialisatiefase heeft gemist, kon er zeker niet zo maar een kat bij komen. Het advies van de andere therapeut bleek dus heel ondoordacht en slecht te zijn. Ik heb bovendien ook nooit meer iets van haar gehoord! Hier was ik zeer verbolgen over en ik heb dan ook een klacht bij mijn dierenarts ingediend. Ik heb vervolgens verdere afspraken met Marcellina gemaakt, ook voor een huisbezoek en een nieuwe anamnese.'

Lees verder op pagina 10

Vervolg pagina 9

'Mijn ervaring met Marcellina van het Kattengedragadviesbureau is heel positief. Het bezoek was indrukwekkend, de observatie duurde drie uur (i.p.v. dat ene uurtje van die vorige kattengedragstherapeut) en ik kreeg direct al veel informatie en advies. Fijn is ook dat ze niet alleen geïnteresseerd is in de kat maar ook in de eigenaar en zijn gedrag.

Uit de anamnese is gebleken dat het gedrag van Lotje is voortgekomen uit het te vroeg gescheiden zijn van de moeder en het missen van de tweede socialisatiefase. Ze heeft daardoor dus geen sociaal gedrag geleerd. Ze is erg bang en gefrustreerd en daarom vertoont ze agressief gedrag, ze bijt en slaat om zich heen. Dat is natuurlijk heel zielig.'

Het gaat veel beter

'We zijn nu ongeveer 18 weken bezig met de therapie en er is al veel verbeterd. De agressie is met 90% verminderd. Lotje komt uit zichzelf om aandacht vragen en ik kan haar af en toe een beetje aaien zonder dat ze meteen aanvalt. Als ze wil bijten dan verbetert ze zichzelf vaak en gaat in plaats daarvan likken en kopjes geven. Het gaat ook nog wel eens mis omdat ze soms nog negatieve aandacht komt vragen en tijdens het spelen nog wel eens de fout ingaat, maar dat is ondertussen te hanteren. Een hele verbetering dus. Maar we zijn er nog niet!

Elke week hebben we contact door middel van een update, waarop ik altijd direct een reactie met een vraag of advies krijg. Zonder deze hulp had ik het niet volgehouden want het is een hele klus en het kost veel energie om jezelf te verplaatsen in een kat, zijn gedrag te begrijpen en je eigen reactie en gedrag hierop aan te passen. Ook het steeds rapporteren kost soms moeite maar het is zeker de moeite waard, vooral als er weer vooruitgang te melden is.'

Naschrift KGA:

- Wij raden af om een Marktplaatskat te nemen, die komen helaas vaker wegens gedragsproblemen bij ons in de praktijk terecht.
- Het Kattengedragadviesbureau onderscheidt zich door een 100% katvriendelijke aanpak en ervaring met letterlijk vele duizenden katten.
- Wij wijzen er graag op dat veel kattengedragstherapeuten ten onrechte beweren dat ze een hbo-opleiding hebben gevolgd op het gebied van kattengedragstherapie, terwijl dit soort opleidingen in Nederland niet bestaan.
- Voor het landelijke verhaal van Ineke zie <http://www.vriendin.nl/gezin-kinderen/huisdieren/2557/een-schatje-van-een-katje-maar-de-kater-komt-later>. In dit artikel wordt gesuggereerd dat het Kattengedragadviesbureau adviseert om kittens met 12 weken bij de moeder weg te halen. Dit is niet zo, wij adviseren kittens minstens 16 weken bij hun moeder te laten.

Hoe gaat het met uw kat sinds de behandeling?

Is uw kat behandeld door het Kattengedragadviesbureau? Wij stellen het altijd op prijs om nog eens te horen hoe het gaat. Ook als de behandeling al jaren geleden is afgesloten!

De Maine Coon

Norenfokster en communicatiedeskundige Cindy Schwering heeft een mooi boek geschreven over de Maine Coon. Ze heeft hierbij medewerking gehad van kattenfokkers, een keurmeester, en dierenarts Natasja Vodegel.

Over kattenwelzijn

Positief is dat de schrijfster meldt dat een kat binnenshuis zijn natuurlijke instincten kwijt moet kunnen, en dat de Maine Coon niet geschikt is om zijn dagen in eenzaamheid te slijten. (In 'Neem 2 kittens i.p.v. 1', en u ziet dat dit voor alle katten geldt). De socialisatiefasen duren echter niet zoals in het boek van de Maine Coon staat tot 14 weken, waardoor een kitten met 13 weken zou mogen verhuizen, maar tot en met 16 weken. Om die reden raden wij ook aan om kittens minstens 16 weken bij de moeder te laten.

Socialisatie

Gelukkig bespreekt Cindy de socialisatie wel en geeft ook aan dat de fokker tijdens de cruciale sensitieve periode de kitten aan prikkels moet laten wennen. En met de zin 'Een goed gesocialiseerde moederpoes met een fijn en stabiel karakter is daarom een belangrijke randvoorwaarde voor goed gesocialiseerde kittens' zijn wij het volmondig eens.

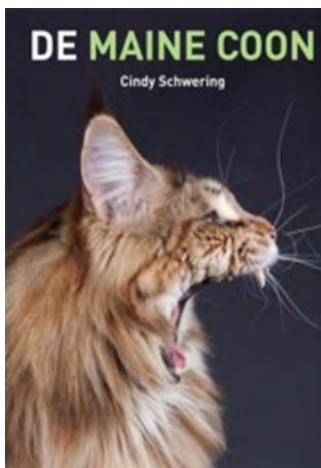
De schrijfster geeft ook aan dat veel gedragsproblemen zoals angst, onzindelijkheid en agressief gedrag een gevolg zijn van een slechte socialisatie en dat socialisatie een 'vaccinatie' tegen gedragsproblemen is.

Lees verder op pagina 11

Vervolg pagina 10

Ook wordt de aanschaf van een kitten besproken en wordt terecht geadviseerd om de fokker een kopie van gezondheidstesten te vragen. Dat zouden meer mensen moeten doen!

Gezondheid en castratie

Overal te koop voor €16,95

Wat gezondheid betreft wordt het risico besproken van het overbrengen van virussen van de ene naar de andere fokker, en daarom wordt geadviseerd om niet op dezelfde dag twee catteries te bezoeken. Een ander positief punt is de aandacht voor regelmatig wegen van de kat als gezondheidsmonitor.

Jammer is dat bij de benodigdheden nu net een foto wordt getoond van de rieten reismand die voor veel ellende in dierenklinieken zorgt. Veel dierenartsen zien katten liever niet in die rieten mand omdat het een drama is ze eruit te krijgen. Het is eveneens zonde dat niet geadviseerd wordt om kittens gecastreerd te plaatsten, zoals ook de Feline Welfare Foundation aanraadt. Vroegcastratie is in alle opzichten beter en katvriendelijker. Als castratieleeftijd wordt 6-9 maanden geadviseerd, en voor poezen zelfs tussen de 6-18 maanden. Dat is achterhaald, rijkelijk te laat en dé manier om ongewenste nestjes te veroorzaken.

Halve Maine Coons via Marktplaats

In het boek verder nog aandacht voor de rasstandaard, shows en fokken. Aan welzijn en kattenshows wordt helaas geen aandacht besteed. Net als aan de problematiek rondom de 'halve Maine Coons' uit vaak ongeteste ouders die via kanalen als Marktplaats e.d. voor een prikkie verkocht worden. Daar ligt toch ook een serieus probleem dat aandacht behoeft bij zo'n populair ras als de Maine Coon. Al met al, ondanks onze kritiekpunten, is dit boek zeker een aanrader.

Marcellina Stolting, Kattengedragadviesbureau

Heb je problemen met je kat?

Vraag Marcellina van het Kattengedragadviesbureau om raad!

Brokjesrol Pipolino: hoogste score in FWF-test

De kleurige brokjesrol behaalde de hoogste score in de FWF-productentest! U leest er meer over op <http://www.felinewelfarefoundation.org/getest/pipolino-pipolino/>

Het oordeel van de FWF: 🐾 🐾 🐾 🐾 🐾

Zomertip: De kattenveranda

Katten moeten in de buitenlucht kunnen zijn. Buiten zijn andere prikkels dan binnen. Andere geuren, andere geluiden, wind, zon. Een kattenveranda is een prima oplossing voor mensen die klein behuist zijn en/of geen enkele buitenruimte hebben. Een kat kan dan toch lekker in zon zitten en naar buiten kijken.

Weet u een goed adres om een kattenveranda te laten maken? Of weet u een adres waar kattenveranda's te koop zijn? We stellen het op prijs als u dit aan ons doorgeeft!

KGA KATTENDAGEN

We organiseren regelmatig KGA-Kattendagen. Dit zijn cursusdagen in Nederland en België, met steeds verschillende verdiepingsthema's op het gebied van kattengedrag. Hieronder vindt u ons cursusprogramma voor het komende jaar. Voor deze Kattendagen is inschrijven nog mogelijk tot 2 dagen voor aanvang.

Ons cursusaanbod voor 2012

Datum	Plaats (link met programma)	Thema
9 juni	KGA Kattendag Hoogvliet	Communicatie en begrip voor en van de kat.
2 september	KGA Kattendag Scherpenheuvel	Katten verzorging in de praktijk.
23 september	KGA Kattendag Den Bosch	Activiteiten en katvriendelijke inrichting in stijl.
29 september	KGA Kattendag Amstelveen	Emoties bij katten.
14 oktober	KGA Kattendag Amsterdam	Katten verzorging in de praktijk.
25 november	KGA Kattendag Ossendrecht	Conflicten tussen katten en sociaal gedrag.

Inschrijven kan door een email te sturen naar: info@kattengedragstherapie.nl.

Prijs € 75,- voor de hele dag incl. thee/koffie/lunch. Geef ook op of je vegetarisch wilt lunchen of niet. Er zal een informatiestand aanwezig zijn met voorlichtingsmateriaal, boeken en welzijnsproducten voor katten.

Volgende nieuwsbrief...

- Zinderende zomeractie
- Een kraag na de operatie?
- Gebitsproblemen

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Kattengedragadviesbureau. M.m.v.:

Feline Welfare Foundation
Els Peeters
Elles Nijssen
Cat Shelter
Marcellina Stolting
Ayleen Rademaker
Mery Lou van der Slikke
Ineke Hussem
Winn Feline Foundation

© Kattengedragadviesbureau. Overname van artikelen is niet toegestaan zonder onze schriftelijke toestemming.

De redactie behoudt zich voor om zonder opgaaf van redenen ingezonden artikelen te weigeren.

Adverteren?

Wist u dat wij meer abonnees hebben dan de meeste kattenbladen? En dat het ook mogelijk is om te adverteren in onze nieuwsbrief? Advertentietarieven op aanvraag. Mail voor details naar info@kattengedragstherapie.nl

Wilt u de nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur ons dan een [e-mail](#) met in de berichtregel 'Uit adresbestand verwijderen'. Indien u juist abonnee wilt worden, is het sturen van een [e-mail](#) eveneens voldoende.

SPREEKUREN KATTENGEDRAG

In diverse dierenklinieken in heel Nederland

[Klik hier voor de volledige agenda](#)

NB: Deze spreekuren zijn zonder kat, u hoeft uw dier dus niet mee te nemen.

CONTACTGEGEVENS

Websites:

<http://www.kattengedragstherapie.nl>
<http://www.kattengedragcentrum.nl>

Forum:

<http://kattengedrag.forumup.nl>

E-mailadressen:

info@kattengedragstherapie.nl
kattengedragstherapie@gmail.com
(voor grote bestanden: foto's en filmpjes)

Cursusinformatie en inschrijvingen:

info@kattengedragstherapie.nl

Skype:

kattengedragstherapie.nl (op afspraak)

Katten Advies Lijn telefonisch spreekuur:

020 - 4160883 (dinsdag van 17.00-18.00 uur)

Kattengedragadviesbureau:

020 - 3308780

Katten Cursus Centrum:

020 - 4160547

Spoed:

06 - 43477941

U kunt natuurlijk ook altijd sms'en naar deze nummers.

Website Kattenoppasservice:

<http://www.kattenoppasservice.nl>

Telefoonnummer Kattenoppasservice:

020 - 4230947

Het Kattengedragadviesbureau is een Aequor erkend leerbedrijf

